

422 ulike universelle utforminger?

Riitta Hellman

Karde AS (www.karde.no)

Veier mot målet:
Erfaringskonferanse om
universell utforming 2018

Kort om prosjektet

- Kartlegging av kommuners metoder og verktøykasser innen universell utforming
- Finansiert av Bufdir, varer ut 2018
- Gjennomføres av Karde AS
- I Norge, med referansekommuner i Finland
- Metoder:
  - «Desktop research»
  - Dybdeintervjuer
  - Stedlige besøk

Hva har vi funnet?

- Lover og forskrifter
- Konvensjoner
- Konferanser og seminarer
- Videoer
- Standarder og standardiseringskomitéer
- E-læringsmateriell
- Faglige nettverk
- Paneler og råd
- Ekspertter, entusiaster og synsere
- Tonnevis av papir

Hva slags papir?

- Prinsipper for uu
- Felles prinsipper
- Veiledere
- Veikart
- Kartlegginger
- Utredninger
- Metodebeskrivelser
- Strategier
- Delplaner og hele planer
- Eksempelsamlinger
- Prosjektrapporter
- Språkprofiler
- Kurskompendier og foredrag

Hovedinntrykk

Grundig arbeid og mange gode resultater:

Målgrupper

- Synshemmede
- Bevegelseshemmede

Nedslagsfelt

- Bygg, uteområder, transport
- IKT

Hovedinntrykk

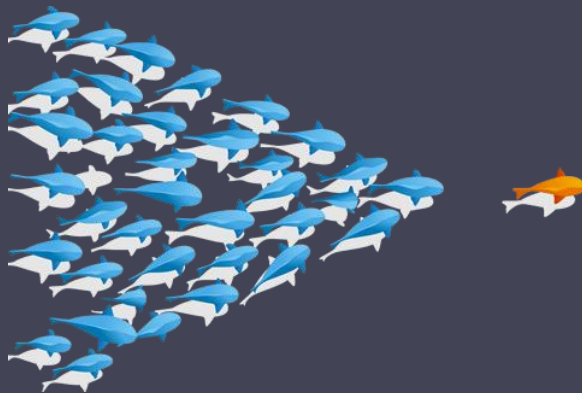
Dårligere fokus på:

Målgrupper

- Mennesker med kognitive vansker
- Mennesker med sosio-økonomiske utfordringer
- Ulike etnisiteter og språk

Nedslagsfelt

- Tjenester
- Arrangementer
- Informasjon

uu i Norge er preget av:

- Ildsjeler som driver fram fagfeltet
- Gode eksempler som stor inspirasjonskilde
- Broket metodebilde

Karde AS

Innovasjon Utvikling Ledelse

Funn fra Finland (a)

Systematiske tilnærminger og metoder (også litt utenom det vanlige):

- Kommunens «inspektør» går ut med målebånd og vater
- Byvandring sammen med seniorer med spørsmål om hvor skoen egentlig trykker
- Ungdom: luekamera, video og budsjettspill om uu i byen
- Kundepaneler med stedlige besøk (f.eks. bibliotek, helseinstitusjoner) – i tillegg til råd som i Norge
- Sponset adgang til kultur og sport/idrett

Funn fra Finland (b)

Formaliserte metoder i hyppig bruk:

- Arkitektenes databaser/kartotek RakMK og RT (regelsamlinger inkl. uu innen bygninger), støttes av lovverket
- Invalidförbundets kartleggingsverktøy ESKEH med Excel-støtteskjema, pluss registrerte kartleggere («accessibility audit»)
- SuRaKu-metode og -kort (8 st.)
- WCAG for IKT
- Kundepaneler med analyser og rapporter

Funn fra Finland (c)

SuRaKu-kort med riktlinjer (over 10 år gammelt initiativ)

- 1 Skyddsvägar och trottoarer
- 2 Gångator och öppna platser
- 3 Nivåskillnader
- 4 Offentliga gårdsområden
- 5 Parkgångar och rastplatser
- 6 Lekplatser
- 7 Hållplatsområden
- 8 Tillfälliga trafikarrangemang

Funn fra Finland (d)

uu for en utvidet målgruppe:

- (Syke) eldre
- Mennesker dårlig økonomi (arbeidsledighet, langtidssykdom)
- Rusproblematikk

Eksempler på tiltak:

- Kortere og forenklete teaterstykker på sykehjemmet
- Aksessarmbånd til kulturarrangementer og sports-/idrettsanlegg

Funn fra Finland (e)

Havaitsemasi/kokemasi esteet ovat:

- fyysiseen rakennettuun ympäristöön liittyviä (liikkuminen, toimiminen, ergonomia, näkeminen ja kuuleminen)
- tiedonsaantiin liittyviä (internet sivujen selkeys, neuvonta, opasteet yms.)
- kulttuurisia/sosiaalisia** (kielikysymykset, palvelutapahtuma, syrjimättömyys)

Det vi trenger i Norge er:

- Dekkende metoder og verktøykasser
- Fokus på tjenester og sosioøkonomiske forhold
- Helhetlig utdanningstilbud om uu